

УДК 711.1:352(477)

ОСНОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДЛЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

ДАНИЛИШИН Богдан

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

<https://orcid.org/0000-0002-4058-1191>

e-mail: kre@kneu.edu.ua

Стаття присвячена дослідженню управлінської взаємодії, яка є основою просторового планування та розвитку територіальних громад України, зокрема, в умовах повоєнного відновлення. У дослідженні розглядаються ключові управлінські механізми, спрямовані на забезпечення ефективної координації між різними рівнями влади, громадянським суспільством і міжнародними партнерами. Просторове планування визначено як одну з головних складових стійкого розвитку, що базується на інтеграції європейських стандартів регіонального розвитку та принципу субсидіарності.

Акцентовано увагу на актуальних проблемах, таких як дублювання функцій між органами влади, недосконалість стратегічних документів, застарілість Генеральної схеми планування території України та невідповідність бюджетного фінансування делегованим повноваженням. Особливе значення надається розробці нових підходів до просторового планування, які враховують безпековий контекст, демографічні трансформації та потребу в інноваційних рішеннях для розвитку постраждалих регіонів.

Підкреслено необхідність адаптації кращих європейських практик регіональної політики, включаючи програмування, фінансове управління та реалізацію інвестиційних проєктів. Рекомендовано відновлення роботи Державного фонду регіонального розвитку на конкурсній основі та створення спеціалізованих інституцій, що сприятимуть координації міжнародного співробітництва та розвитку громад.

Результати дослідження демонструють, що управлінська взаємодія є ключовим елементом інтеграції України до європейського простору, забезпечення прозорості у використанні ресурсів та сталого розвитку території. У перспективі пропонується удосконалення системи стратегічного планування, що включає багаторівневе врядування, сучасні цифрові технології та ефективну реалізацію інвестиційних проєктів для сталого розвитку.

Ключові слова: публічне управління, просторове планування, просторовий розвиток, регіональний розвиток, територіальна громада, повоєнна відбудова, повоєнне відновлення, місцева економіка.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-38>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Після отримання статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу, Україна взяла на себе зобов'язання впроваджувати Acquis communautaire у відповідних секторах. Документи ЄС, зокрема Acquis communautaire та щорічні звіти Європейської комісії про розширення, чітко визначають ключові напрямки, які потребують регулювання. Особливий акцент у розділі «Регіональна політика та координація структурних інструментів» зроблено на вдосконаленні законодавчої та інституційної бази, підвищенні адміністративної спроможності та забезпеченні ефективного програмування просторового планування та розвитку. Це має супроводжуватися впровадженням механізмів належного фінансового управління та контролю як результатом правильно вибудованої управлінської взаємодії між всіма суб'єктами публічного управління.

Більшість рекомендацій Європейського Союзу для України наразі перебувають на етапі аналізу та оцінки можливостей їхньої реалізації, що вказує на необхідність активізації управлінських зусиль та скоординованої взаємодії між органами влади – прогрес у наближенні України до стандартів регіональної політики ЄС у 2023–2024 роках залишався вкрай обмеженим.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням публічного управління присвячували свої наукові праці як українські, так і іноземні вчені. Теоретичні основи публічного управління знайшли відображення у працях L. E. Lynn Jr. [1], J. M. Pfifner, R. Presthus [2], О. Оболенського [3], К. Колесникової [4].

Питанням просторового планування присвятили свої наукові доробки такі українські та іноземні дослідники як R. Danielzyk та A. Munter [5], N. Taylor [6], Є. Маруняк [7]. Незважаючи на глибину теоретичного базису даних досліджень, можемо відмітити, що зазначені наукові напрацювання, здебільшого, націлені на визначення теоретичних аспектів просторового планування, часто без урахування комплексного підходу та практичних прикладів впровадження для України зважаючи на потребу Євроінтеграції.

Проблематика управління просторовим відновленням та просторового планування розглядалася у працях О. Лесик і О. Тодорової [8], М. Маркіної [9]. Певні аспекти сталого територіального розвитку на регіональному та місцевому рівнях висвітлювали В. Пилипів,

Л. Тичковська [10] і О. Шевченко [11]. Тематика повоєнної відбудови детально досліджена у роботах О. Оболенського, В. Косицької та В. Огородник [12].

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

В умовах післявоєнного відновлення України постає нагальна потреба в концентрації ресурсів і визначенні чіткої ролі та спеціалізації кожного регіону у національному та європейському економічному і управлінському просторі. Просторове планування та розвиток країни потребують нового підходу, який включає перегляд пріоритетів розвитку як на рівні держави в цілому, так і на рівні регіонів, територіальних громад і окремих міст.

Цей процес вимагає не лише ефективної управлінської взаємодії між усіма рівнями влади, але й залучення громадянського суспільства та міжнародних партнерів для забезпечення сталого відновлення та інтеграції України в європейський простір.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження основ управлінської взаємодії, що сприятиме просторовому розвитку територіальних громад України в умовах повоєнного відновлення. У центрі уваги знаходиться визначення ключових управлінських механізмів і підходів, які забезпечують ефективну координацію дій між різними рівнями влади, громадським сектором та міжнародними партнерами для відбудови територій. Просторове планування, що базується на збалансованому використанні ресурсів, врахуванні спеціалізації регіонів та їх інтеграції у національний і європейський економічний простір, є однією з ключових передумов стійкого розвитку територіальних громад.

У статті буде розглянуто питання вдосконалення управлінських підходів, орієнтованих на довгострокове планування, відновлення інфраструктури, збереження людського потенціалу та підвищення економічної спроможності громад. Також увага приділяється ідентифікації чинників, що сприяють формуванню ефективної системи управлінської взаємодії, здатної реагувати на виклики післявоєнного періоду, та аналізу перспектив розвитку територій з урахуванням європейських стандартів регіональної політики.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Просторовий розвиток територіальних громад є одним із ключових викликів у процесі повоєнного відновлення України. Цей виклик безпосередньо пов'язаний із необхідністю координації між різними рівнями влади, громадянським суспільством та міжнародними партнерами. Успішна реалізація просторового планування потребує інтеграції України до європейської політики регіонального розвитку та наближення до стандартів ЄС у сфері управління територіями.

У рамках політики згуртованості Європейського Союзу важливе місце займає принцип субсидіарності, що забезпечує чіткий розподіл повноважень між центральною, регіональною та місцевою владою. Подібна система управління в ЄС функціонує на основі «спільного управління», де Європейська комісія та національні органи влади працюють у тісній взаємодії. Для України це означає необхідність зміцнення адміністративної спроможності територіальних громад, забезпечення ефективного фінансового управління, а також впровадження сучасних підходів до стратегічного та просторового планування.

З 2024 року було реорганізовано діяльність Міністерства розвитку громад та територій, що створює нові можливості для формування інституційної основи управління просторовим розвитком. Водночас актуальною залишається проблема розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та виконавчої влади, що часто призводить до дублювання функцій. Невідповідність між обсягами бюджетного фінансування та вартістю делегованих повноважень є ще однією перешкодою для ефективного управління.

Повномасштабна війна в Україні значно ускладнила демографічну ситуацію, призвела до міграційних хвиль та втрат інтелектуального капіталу, що впливає на здатність громад до відновлення. У цих умовах просторове планування має бути спрямоване на розробку інноваційних, територіально-орієнтованих рішень, які враховують специфіку постраждалих регіонів. Важливо забезпечити баланс між справедливим розподілом ресурсів та ефективністю їх використання, щоб стимулювати відновлення інфраструктури, розвиток економіки та соціальної сфери.

Паралельно із відбудовою територій відбувається процес інтеграції України до ЄС. Зміни до Закону України «Про засади державної регіональної політики», які були прийняті в контексті

післявоєнного відновлення, закладають основу для формування трирівневої системи стратегічного планування, що включає визначення функціональних типів територій. Це дозволяє враховувати різноманіття потреб громад, забезпечуючи стале відновлення та подальший розвиток України у європейському просторі.

Таким чином, основа управлінської взаємодії для просторового розвитку територіальних громад у повоєнний період полягає у поєднанні європейських принципів регіональної політики із сучасними викликами відновлення. Ефективна координація, стратегічне планування та раціональне використання ресурсів стануть базисом для відбудови і сталого розвитку українських територій.

Імплементация управлінських механізмів для просторового розвитку територіальних громад в умовах повоєнного відновлення є одним із ключових викликів сучасного державного управління в Україні. Законодавство визначає чотири функціональні типи територій – території відновлення, регіональні полюси зростання, території з особливими умовами для розвитку та території сталого розвитку. Проте, як показує практика, ці типи залишаються недостатньо розробленими як у стратегічних документах, так і в практичному впровадженні.

Оновлена Державна стратегія регіонального розвитку (ДСРР) досі не враховує специфіку територій у контексті безпекового виміру та не передбачає механізмів чіткого визначення функціональних типів територій. Зокрема, критерії для відбору громад до категорії «територій відновлення» є нерелевантними, через що до цієї групи потрапляють понад 600 територіальних громад, включаючи великі міста та потенційні регіональні полюси зростання. Такий підхід унеможливує ефективне формування програм розвитку та державної підтримки.

Крім того, актуальною проблемою є розбалансованість стратегічних документів і документації з просторового планування, таких як стратегії розвитку, плани відновлення, програми комплексного відновлення територій, а також комплексні плани просторового розвитку громад. Часто ці документи дублюють одне одного або навіть суперечать.

Невідкладним залишається питання оновлення Генеральної схеми планування територій України. Чинна схема вже не відповідає сучасним умовам через значні соціально-економічні трансформації в умовах повномасштабної війни. Розробка нової Генеральної схеми із використанням геоінформаційних технологій може стати фундаментом для інтегрованого планування та реалізації інвестиційних проєктів. Вона має враховувати як особливості постраждалих територій, так і нові виклики, зокрема демографічні та економічні.

Паралельно з розробкою нового планувального підходу, необхідно вдосконалювати законодавчу базу для регіонального розвитку, адаптуючи її до стандартів ЄС. Це включає деталізацію ДСРР через розробку конкретних кроків із чіткими термінами, механізмами підзвітності та якісним моніторингом.

Водночас адміністративна спроможність України у сфері реалізації регіональної політики залишається обмеженою. Низька якість управлінських процедур, недостатній кадровий потенціал та відсутність досвіду у програмному управлінні великомасштабними фондами значно ускладнюють реалізацію ефективних програм розвитку.

Ще одним викликом є відсутність прозорих механізмів розподілу фінансування. Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР), який мав би стати ключовим інструментом підтримки громад, у 2023–2024 роках був фактично неактивним. Ресурси розподілялися за адміністративними принципами, що не відповідало стандартам конкуренції та публічності, як це передбачено політикою ЄС. У 2025 році діяльність ДФРР планується відновити із бюджетом 1 млрд грн, що, хоч і є незначним, стане важливим кроком до запровадження конкурсного підходу до фінансування регіонального розвитку.

Зважаючи на те, що Україна має значні перспективи у розвитку механізмів управлінської взаємодії, які сприятимуть просторовому розвитку територіальних громад та їх інтеграції до європейського простору, ефективна взаємодія між різними рівнями влади, громадським сектором і міжнародними партнерами є важливим інструментом відновлення територій та реалізації програм територіального співробітництва. Вагомим кроком у цьому напрямку стало ухвалення Закону України «Про міжнародне територіальне співробітництво», який створює правову основу для участі України у програмах, таких як Interreg, та у Макрорегіональній стратегії ЄС для Дунайського регіону.

У Доповіді Європейської комісії щодо розширення ЄС (2024) підкреслюється важливість подальшого використання Україною цих рамок для впровадження європейської політики згуртованості. Особливий акцент зроблено на необхідності вдосконалення практик багаторівневого

врядування, які включають програмування, фінансове управління, відбір проєктів та укладання контрактів. Такий досвід стане цінним для підвищення адміністративної спроможності територіальних громад та їхньої здатності до стратегічного планування і реалізації проєктів.

Доцільним кроком могло б стати створення в структурі Міністерства розвитку громад та територій окремого органу, що зосередиться на формуванні політики міжнародного територіального співробітництва. Цей орган мав би виконувати консультативно-методологічну функцію, підтримуючи громади у питаннях інтеграції до європейських ініціатив, зокрема тих, що стосуються просторового планування, координації відновлення та залучення інвестицій.

Важливим аспектом є розширення участі України у європейських програмах співробітництва Interreg. Це дозволяє не лише отримувати фінансову підтримку, але й переймати досвід реалізації політики згуртованості, адаптуючи його до українських реалій. Програми такого типу сприяють покращенню координації між громадами та органами влади на різних рівнях, забезпечуючи більш ефективне управління ресурсами та реалізацію комплексних стратегій просторового розвитку.

Отож, основа управлінської взаємодії для просторового розвитку територіальних громад має базуватися на комплексному підході, який враховує сучасні виклики, адаптує європейські стандарти та забезпечує прозорість і підзвітність у плануванні та реалізації проєктів. Інтеграція цих підходів дозволить створити ефективну систему просторового планування, яка стане основою для сталого розвитку України у повоєнний період.

Принципи формування управлінської взаємодії для просторового розвитку територіальних громад у контексті повоєнного відновлення України можуть базуватися на наступному:

1) *Багаторівневе врядування та принцип субсидіарності.*

Забезпечення чіткого розподілу повноважень між центральною, регіональною та місцевою владою з урахуванням принципу субсидіарності. Це передбачає делегування повноважень на найнижчий рівень, де вони можуть бути ефективно реалізовані, а також тісну координацію між різними рівнями управління.

2) *Інтеграція до європейської політики регіонального розвитку.*

Використання європейських практик згуртованості, таких як програмування, належне фінансове управління, укладання контрактів і відбір проєктів. Це дозволить адаптувати європейські стандарти до українських реалій і підвищити адміністративну спроможність територіальних громад.

3) *Стратегічне та просторове планування.*

Формування трирівневої системи стратегічного планування (національний, регіональний, місцевий рівні) із врахуванням функціональних типів територій. Оновлення Генеральної схеми планування території України з використанням геоінформаційних технологій має стати основою для інтегрованого просторового розвитку.

4) *Ефективне управління ресурсами та прозорість.*

Забезпечення прозорості розподілу фінансових ресурсів через відновлення роботи Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) на конкурсній основі. Це дозволить стимулювати якісне проєктне планування та забезпечити справедливий розподіл ресурсів для відновлення та розвитку громад.

5) *Залучення міжнародних партнерів і інтеграція у програми співпраці.*

Розширення участі у програмах співробітництва Interreg та інших ініціативах ЄС для отримання фінансової підтримки та обміну досвідом. Створення спеціалізованого органу при Міністерстві розвитку громад та територій для координації міжнародного територіального співробітництва і методологічної підтримки громад.

Таким чином, інтеграція європейських практик багаторівневого врядування, активна участь у міжнародних програмах та розвиток спеціалізованих державних інституцій стануть фундаментом для забезпечення сталого просторового розвитку територіальних громад у процесі повоєнного відновлення України.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Дослідження показує, що ефективна управлінська взаємодія для просторового розвитку територіальних громад є критично важливою складовою процесу повоєнного відновлення України. Вона базується на інтеграції європейських стандартів регіонального розвитку, принципі субсидіарності та впровадженні сучасних підходів до стратегічного і просторового планування.

Саме багаторівневе врядування, збалансоване використання ресурсів і прозорість у фінансовому управлінні створюють основу для сталого розвитку громад.

Попри значні досягнення, такі як реорганізація Міністерства розвитку громад та територій і розширення участі України у міжнародних програмах співробітництва, існує низка проблем, що потребують вирішення. Серед них – дублювання функцій між органами влади, невідповідність обсягів фінансування делегованим повноваженням, застарілість Генеральної схеми планування території України та слабка координація між рівнями управління.

Тож, майбутні дослідження автора будуть спрямовані на удосконалення управлінських механізмів і створення інтегрованої системи просторового планування, яка відповідатиме сучасним викликам. Це дозволить не лише забезпечити ефективне відновлення України, але й закласти фундамент для її сталого розвитку у європейському просторі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Lynn, Jr., L.E. Public Management: Old and New (1st ed.) [Електронний ресурс] / Lynn, Jr., L.E. // Routledge. – 2006. – URL: <https://www.perlego.com/book/1606389/public-management-old-and-new-pdf>
2. Pfifner J. M., Presthus R. Public Administration. / Pfifner J. M., Presthus R. // New York: The Ronald Press Co. – 1960.
3. О.Ю. Оболенський. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління»: наукова розробка/ О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. – Київ: НАДУ, 2011. – 56 с.
4. Колесникова К. Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації / Публічне управління URL <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2013-3/doc/1/06.pdf>
5. Danielzyk, R., Munter, A. Raumplanung Handwörterbuch der Stadt-und Raumentwicklung. Hannover : Akademie für Raumforschung und Landesplanung, 2018. 3024 с.
6. Taylor, N. What Is This Thing Called Spatial Planning? An Analysis of the British Government's View. The Town Planning Review, 2010, 81(2), pp.193–208. URL: <http://www.jstor.org/stable/40660677> (дата звернення: 11.10.2024)
7. Маруняк, Є. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями. Український географічний журнал, 2014, 2, с.22–31. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_2_22-31.pdf
8. Лесик, О., Тодорова, О. Просторове планування територій в Україні: державно-управлінський аспект. Наукові перспективи (Naukovi perspektivi), 2021, (4 (10)). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/206>
9. Маркіна М.І. Трансформація публічного управління у сфері просторового планування на місцевому рівні в контексті Євроінтеграційних процесів України. Актуальні питання у сучасній науці. Серія: Державне управління, 2024. № 10 (28) С. 163-175. DOI [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-163-175](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-163-175)
10. Пилипів, В. В., Тичковська, Л. П. Фінансовий механізм управління сталим розвитком територіальних економічних систем. Регіональна економіка, 2013, № 2(68), с.72–80. URL: https://re.gov.ua/doi/re2013.02.072_u.php
11. Шевченко, О. В. Формулювання підходів до моделювання сценаріїв регулювання диспропорцій у соціально-економічному розвитку регіонів України. Проблеми економіки, 2020, № 1, с.123–131. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-123-131>
12. Оболенський О., Косицька В., Огородник В. Розвиток публічно-приватного партнерства при формуванні стратегій місцевого розвитку в умовах повоєнної відбудови. Збірник наукових праць «Вчені записки», 2024. № 35. С. 130-142 .DOI 10.33111/vz_kneu.35.24.02.11.075.081. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ea25b04d-6679-4bef-a14f-4a79b7b8d825/content>

REFERENCES:

1. Lynn, Jr., L.E. Public Management: Old and New (1st ed.) / Lynn, Jr., L.E. // Routledge. – 2006. – URL: <https://www.perlego.com/book/1606389/public-management-old-and-new-pdf>
2. Pfifner J. M., Presthus R. Public Administration. / Pfifner J. M., Presthus R. // New York: The Ronald Press Co. – 1960.
3. Obolenskyi, O. Yu. Lecture notes on the academic discipline "Public Administration": scientific development / O. Yu. Obolenskyi, S. O. Borysevych, S. M. Konyk. Kyiv: NADU, 2011. 56 p. [in Ukrainian]

4. Kolesnykova, K. The correlation between state governance and public administration in the process of social transformation / Public Administration. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2013-3/doc/1/06.pdf> [in Ukrainian]
5. Danielzyk, R., Munter, A. Raumplanung Handwörterbuch der Stadt-und Raumentwicklung. Hannover : Akademie für Raumforschung und Landesplanung, 2018. 3024 c.
6. Taylor, N. What Is This Thing Called Spatial Planning? An Analysis of the British Government's View. The Town Planning Review, 2010, 81(2), pp.193–208. URL: <http://www.jstor.org/stable/40660677>
7. Maruniak, Ye. Territorial (spatial) planning: content, evolution and main modern trends. Ukrainskyi Heohrafichnyi Zhurnal, 2014,2, 22-31. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_2_22-31.pdf [in Ukrainian]
8. Lesyk, O., & Todorova, O. (2021). Prostorove planuvannya terytoriy v Ukraini: derzhavno-upravlins'ky aspekt [Spatial planning of territories in Ukraine: state-management aspect]. Naukovi Perspektivi – Scientific Perspectives, 4(10). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/206> [in Ukrainian].
9. Markina, M. I. (2024). Transformatsiya publichnoho upravlinnya u sferi prostоровoho planuvannya na mistsevomu rivni v konteksti yevrointehratsiynykh protsesiv Ukrainy [Transformation of public governance in spatial planning at the local level in the context of Ukraine's European integration processes]. Aktual'ni pytannya u suchasniy nautsi. Seriya: Derzhavne upravlinnya – Current Issues in Modern Science. Series: Public Administration, 10(28), 163–175. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-163-175](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-163-175) [in Ukrainian]
10. Pylypiv, V. V., & Tychkovska, L. P. (2013). Finansovyi mekhanizm upravlinnia stalym rozvytkom terytorialnykh ekonomichnykh system [Financial mechanism of sustainable development management of territorial economic systems]. Regional Economy, 2(68), 72–80. URL: https://re.gov.ua/doi/re2013.02.072_u.php [in Ukrainian]
11. Shevchenko, O. V. (2020). Formuluvannya pidkhodiv do modeliuvannya stsenariiv rehuliuвання dysproportsii u sotsialno-ekonomichnomu rozvytku rehioniv Ukrainy [Formulating approaches to modeling scenarios for regulating disparities in the socio-economic development of Ukraine's regions]. Проблеми економіки – Problems of Economy, 1, 123–131. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-123-131> [in Ukrainian]
12. Obolenskyi, O., Kosytska, V., & Ohorodnyk, V. (2024). Rozvytok publichno-pryvatnoho partnerstva pry formuvanni stratehii mistsevoho rozvytku v umovakh povoiennoi vidbudovy [Development of public-private partnership in forming local development strategies in post-war reconstruction]. Збірник наукових праць «Вчені записки» – Collection of Scientific Papers “Scientific Notes”, 35, 130–142. https://doi.org/10.33111/vz_kneu.35.24.02.11.075.081. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ea25b04d-6679-4bef-a14f-4a79b7b8d825/content> [in Ukrainian]

THE BASIS OF MANAGEMENT INTERACTION FOR SPATIAL DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE

DANYLYSHYN Bohdan

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

The article is dedicated to the study of management interaction, which forms the basis for spatial planning and development of territorial communities in Ukraine, particularly in the context of post-war reconstruction. The research examines key management mechanisms aimed at ensuring effective coordination between different levels of government, civil society, and international partners. Spatial planning is defined as one of the main components of sustainable development, based on the integration of European regional development standards and the principle of subsidiarity.

The article highlights contemporary issues, including the duplication of functions between government bodies, inadequacies in strategic documents, the obsolescence of the General Planning Scheme for Ukraine's territory, and the incongruity between budget funding and delegated powers. Special attention is given to the development of novel approaches to spatial planning, which take into account the security context, demographic transformations, and the necessity for innovative solutions for the development of affected regions.

The article emphasizes the necessity of adapting European best practices, including programming, financial management, and investment project implementation. It recommends the restoration of the State Regional Development Fund on a competitive basis and the establishment of specialized institutions to facilitate international cooperation and community development. The research findings demonstrate that effective management interaction is a key element in integrating Ukraine into the European space, ensuring transparency in resource use, and fostering sustainable territorial development. In the future, it is proposed to improve the strategic planning system, which includes multilevel governance, modern digital technologies, and effective implementation of investment projects for sustainable development.

Keywords: public management, spatial planning, spatial development, regional development, territorial community, post-war reconstruction, post-war recovery, local economy.